

MUREN VOL POËZIE IN ARCHIPEL

Verwondering

Wie, zoals ooit Louis Couperus, flaneert door of rond de Archipelbuurt, komt vele blinde muren tegen. Die vinden hun ontstaan in de manier waarop deze wijk tot stand is gekomen. In de 19^e eeuw veranderde veel door de komst van de Fransen in 1795 en van het Nederlandse koningshuis in 1815. Er kwam geleidelijk welvaart en veel mensen trokken naar Den Haag. Hoewel het Willemspark net was bebouwd had Den Haag dringend woningen nodig. Er kwam een nieuwe kazerne aan wat nu Burgemeester Patijnlaan heet: de Alexanderkazerne (1848). De soldaten moesten ergens wonen, evenals de smid, de kleermaker, de wasvrouw enzovoort. In de brede straten woonden de officieren, de smalle straten waren voor het gewone volk. Zo ontstond een karakteristiek stratenpatroon, met brandgangen en blinde muren. Vijftien van die blinde muren zijn inmiddels veranderd in dragers van poëzie.

Poëzie

“Wandelen doe je met al je zintuigen,” zegt professioneel wandelaar Maurits Burgers, die regelmatig poëziewandelingen in de buurt organiseert. “Kijk omhoog, en je ziet meer.” En wat je ziet zijn prachtige gedichten in uiteenlopende

lettertypes. Een bewuste keuze van De Stichting Archipel-poëzie. De Stichting heeft tot doel de Archipelbuurt, Willemspark en de omliggende wijken – en daarmee Den Haag – te verfraaien door op blinde muren poëzie te tonen. Hiermee levert zij een bijdrage aan de leefbaarheid, de culturele beleving en de uitstraling van buurt en stad. Tevens streeft zij ernaar de onderlinge band in de buurt te versterken door middel van een gezamenlijk project dat duurzaam zichtbaar is. Als rode draad voor de muurgedichten is gekozen voor ‘De Verwondering’. “We willen graag dat de gedichten een moment van verstilling, van rust en ruimte bieden – een adempauze, korte reflectie, een vraag, of een nieuw gezichtspunt, zodat de passant als het ware nieuwe lucht inademt en verblijd, verrast of geraakt zijn weg vervolgt.”

De gedichten

De gedichten zijn relatief kort en vaak in vrije versvorm; een enkel gedicht heeft een rijmschema. Naast bekende Nederlandse namen (Rutger Kopland, J.C. Bloem) zien we ook Engelstalige dichters van wereldformaat als Derek Walcott en William Carlos Williams. De meeste gedichten zijn modern; de 17^e eeuwse alleskunner Constantijn Huygens is een goed gekozen uitzondering.

Een gedicht van William Carlos Williams in de Bankastraat

GEDICHT	DICHTER	LETTERTYPE	TYPOGRAAF	PLAATS
Ga nu maar liggen liefste	Rutger Kopland	Ruse	Gerrit Noordzij	Surinamestraat / Hofje van Schuddegeest
Je bent zo anders dan ik	Hans Andreus	DTL Caspari	Gerard Daniëls	Surinamestraat / Laan Copes van Cattenburch
This Is Just To Say	William Carlos Williams	The Mix	Lucas de Groot	Bankastraat / Laan Copes van Cattenburch (Hotel Mozaïc)
Zomer XVIII	K.L. Poll	Dolly	Studio Underware	Burgemeester Patijnlaan 1928
De Nachtegalen	J.C. Bloem	DTL Dorian	Elmo van Slingerland	Javastraat (Javahofje)
Midsummer, Tobago	Derek Walcott	Diamant	Joos Dekker	Javastraat / Alexanderplein
Regen	Ivo van Strijtem	Collis	Cristoph Noordzij	Riouwstraat 48
Dromen	Constantijn Huijgens	Versa	Peter Verheul	Bankastraat / Atjehstraat
Gedicht in ongeremd rennen	Hélène Gelèns	Productus	Petr van Blokland	Nieuwe Schoolstraat 52
Laat	Leonard Nolens	DTL Documenta	Frank E. Blokland	Prinsessegracht 19
Everyone sang	Siegfried Sassoon	DTL Haarlemmer	Jan van Krimpen	Burgemeester Van Karnebeeklaan 3
Yesterday is History	Emily Dickinson	Caecilia	Peter Matthias Noordzij	Nassaulaan (HSV)
Zachter	M. Vasalis	Lava	Peter Bil'ak	Kerkstraat 15
Lama's	Peter Berger	Century Modern	Erik van Blokland	Hofje Het Lissabon

Gedicht van Constantijn Huijgens aan een muur op de hoek van Atjehstraat en Bankastraat

De typografie

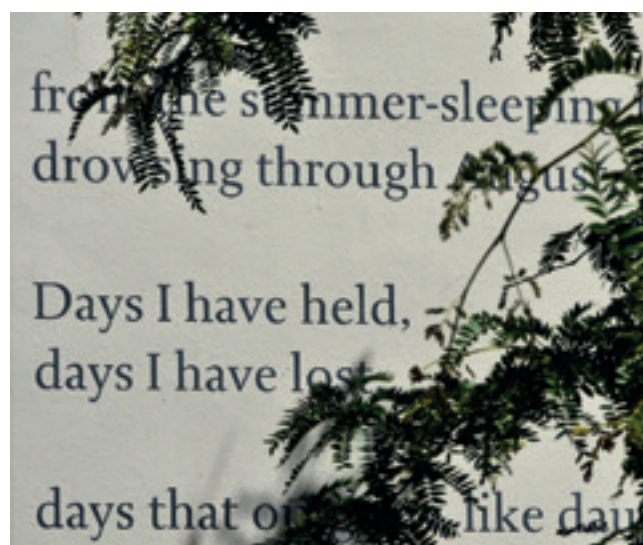
Niet alleen het gedicht en zijn schrijver, maar ook de letter en zijn ontwerper staan centraal in dit project. Een mooie letter is een kunstwerk op zich, vindt de Stichting. De Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten (KABK) Den Haag heeft een rijk verleden in het opleiden van letterontwerpers en velen ervan behoren tot de wereldtop. Op de gedichtenmuren zal uiteindelijk een bloemlezing van deze typografen te zien zijn. Zo is het eerste gedicht uitgevoerd in het lettertype Ruse van Gerrit Noordzij en op de tweede muur is de DTL Caspari van Gerard Daniëls te zien.

Een gedicht op uw muur

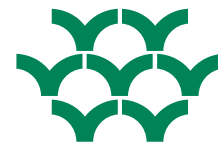
De Stichting heeft een welwillend oor voor suggesties, vooral voor gedichtenmuren. Of die ook uitvoerbaar zijn, hangt van uw muur af. Niet alle muren zijn even geschikt voor een muurgedicht. De ondergrond moet bijvoorbeeld vlak zijn zodat de letters goed aangebracht kunnen worden. Ook moet er voldoende ruimte op de muur zijn om een gedicht aan te brengen.

Educatie

Met het aanbrengen van een reeks nieuwe gedichten in 2014/2015 is de Stichting ook de samenwerking aangegaan met primair en voortgezet onderwijs. De muurgedichten vormen door de combinatie van poëzie en vormgeving een ideale

Een voorbeeld van de bijzondere typografie (lettertype: The Mix van Lucas Groot)

toevoeging aan het lespakket van de vakken Nederlandse taal en kunstzinnige oriëntatie (primair) of Nederlands en CKV/KUA (voortgezet). Tijdens enkele recente onthullingen heeft het Haags Dichtersgilde scholieren en jongeren begeleid bij het maken van een gedicht dat geïnspireerd is op één van de muurgedichten. Zij hebben dit gedicht bij de onthulling voorgedragen. De Stichting is momenteel - wederom in samenwerking met het Haags Dichtersgilde - bezig de lesprogramma's te ontwikkelen. De eerste lessen hebben inmiddels plaatsgevonden.

Een nieuw muurgedicht

Vlak voor het verschijnen van dit nummer is op 23 juni een nieuw muurgedicht door burgemeester Pauline Krikke onthuld. Met het gedicht *Nachtbraak* wordt de Haagse dichteres Pem Sluijter (1939 – 2007) geëerd. De gedichtenmuur is uitgevoerd in de letter Flex van typograaf Paul van der Laan. Het gedicht staat, in het Nederlands én vertaald in het Engels, op een muur in de Batjanstraat. De totstandkoming is een mooi voorbeeld van samenspel tussen de Stichting en de buurt. Met crowdfunding hebben bewoners, direct omwonenden en andere buurtgenoten gezorgd voor een perfecte ondergrond voor het gedicht.

Tekst en beeld: Casper de Weerd

Bronnen: Wikipedia, www.archipelpoezie.nl

monumeldpunt

Neem ook deel aan het initiatief van de werkgroep *Levende Historie* van de vereniging *Vrienden van Den Haag* dat aandacht vraagt voor **monumentale zorgpunten** in onze stad.

Het gaat hier om de bescherming van bijzondere gebouwen en beeldbepalende elementen zoals ornamenten, beplanting en straatmeubilair.

Daarbij ligt het accent ook op het redden van erfgoed dat door gemiste kansen onzorgvuldigheid, of te weinig aandacht voor esthetiek verloren dreigt te gaan.

Ook tegen iets onoorbaars aangelopen?
monumeldpunt@vriendenvandenhaag.nl

Onze huurder Lekker Brood is een ambachtelijke biologische bakker die ouderwets lekker brood bakt. De prachtige houten pui is al even ambachtelijk, en wat te denken van die authentieke wandtegels met reliëf en organische patronen. Zo versterken Haagse kwaliteiten elkaar.

AD OVERGAAG
 LEKKER BROOD
 HERENGRACHT 16

Bouw mee aan Haags karakter!

Word certificaathouder

Stadsherstel Den Haag koopt, herstelt en herbestemt monumenten en beeldbepalende panden. Want het historische karakter van Den Haag en omgeving moet behouden worden! Stadsherstel dankt een groot deel van haar vermogen aan certificaathouders. Zij steunen het gedachtegoed en werk van de organisatie door certificaten te kopen. Geïnteresseerd in certificaten van Stadsherstel?

Kijk snel op www.stadshersteldenhaag.nl

STADS
HERSTEL DEN HAAG